

Izhaja vsak torek in petek v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“ ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo oglese in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Državni zbor zaključen.

Prišlo je torej do tega, do česar je moralo priti, ker se ni hotelo ugoditi češkim najskromnejšim zahtevam. Mirnim dvem sejama poslanske zbornice, obdrževanim v sredo in četrtek, v katerih se ni drugoga delalo nego čitalo le češke peticije, katerih je bilo na tisoče, je sledila burna petkova seja, ki je srečno pripeljala do zaključenja državnozbornske seje.

Po seji desniške parlamentarne komisije, katera je bila minoli četrtek in katere se je udeležil tudi ministerski predsednik dr. Koerber, a na kateri je prišlo do razpada večine, je sledila v petek popoldne ob 11. uri konferenca onih strank, ki so nameravale se silo udušiti češko obstrukcijo. Sklicali so sejo in istej predsedoval je sam ministerski predsednik. Volil se je p o i priliki odbor desetorice, ki naj bi določil taktiko, s katero bi se imela uničiti češka obstrukcija. Sklepi te konference so bili tajni.

A že ob 6 uri popoldne zvedel je zanje svet. Poslanska zbornica je imela popoldne sejo, ki je začela ob 1 uri. Do 6 ure popoldne so se čitale, kajpada — češke peticije — katerih ne bi zmanjkalo mesece in mesece.

Ko je hotel zbornični predsednik dr. Fuchs ob 4 uri zaključiti sejo, stavi posl. Zallinger, član katol. ljudske nemške stranke, predlog, naj se seja nadaljuje in naj pride na dnevni red kot prva točka razprava o predrukačbi §§ 59 in 60 obrtnega reda.

Češki poslanci dr. Kramar, Brzorad in drugi, so se oglašili k besedi, da bi protestirali proti takemu predlogu češ, da nasprotuje zborničnemu opravičniku.

Predsednik dr. Fuchs pa jim ni hotel podeliti besede, marveč je hotel kar staviti na glasovanje Zallingerjev predlog.

Na to so se postavili pa Čehi v bojni red ter razpostavili svoje bojne čete na tri različne točke zbornice. In zdaj je začel spektakel. Delalo se je z rokami, z nogami, z usti. Oborožili so se s stolčnimi deščicami, s piščalkami, s kositarastimi pokrovi, s trobenticami, kakoršne vidimo na naših semnjih — in nastal je peklenski šunder po zbornici. Tolklo, piskalo, žvižgalo in vpilo se je tako, da je bilo groza in strah. Predsednik je opominjal, kričal, zvonil na vse kripelje ali zaman — Čehi so vrlo posnemali Nemce in so dokazali, da imajo zato izborn talent.

LISTEK.

Sreča zadej gola.

Poljski: (»Z mazurske zemlje«) K. JUNOSZA.

→☉←

I.

Vsak človek mora nekaj ljubiti na svetu. Umni, od Boga bogato obdarovani, ljubi znanost. Njej posveti vse svoje življenje ter išče za njo nove poti in nove steze, in naj bi imel tudi z lastno glavo prebijati zid. Drug se dviga na orlovih — a še večkrat na lkarjevih — krilih na višek umetnosti in skuša: kako bi vpodobil vso prirodno lepoto, vse njene prekrasne oblike, nasmeh in grozoto v plastičnem govoru obrazov, barv ali glasbe. Ali vsakemu ni dana ta sreča....

Preprostemu navadnemu človeku — kateri ni vzrastel nad normalni nivo (površje) svojih sobratov, včasih pa niti dorašel ni do njega — temu se priljubi preprosto delo, in prikupi se mu tako, da to delo izpolni vse njegovo življenje.

Vaški kovač ponosno ogleduje napravljene predkove — kakor Canova svoje kipe; kmet zre za veseljem na zlato polje, kakor Rubens na svoje slike. I jeden i drugi je vložil v svoje delo celo zalogo — dela,

In to je šlo uro za uro. Drugi poslanci so mirno poslušali ta brezplačen koncert, nekateri so se odstranili iz zbornice, šli so v koridore in pa v restavracije, ki se nahajajo v zbornični palači.

Ko so zapazili Čehi, da jih manjka že precejšno število, porabili so priliko, da se nekoliko odpočijejo. Ali pri tej priliki so prihiteli poslanci iz koridorjev in iz buffetov v zbornico, ter namignili predsedniku naj dene koj na glasovanje Zallingerjev predlog. Ko so to zapazili Čehi, poskočili so po koncu, obkolili predsedniško tribuno — ter grozili s pestmi predsedniku dr. Fuchs. Pa tudi Nemci so obkolili predsednika, da bi ga ščitili. Čehi so pri tej priliki tako vpili, da je šlo vse skozi ušesa in da ni mogel predsednik nikakor izvršiti svojega namena. V tem hipu sta se pa spopadla češki poslanec Doležal in neki antisemitski poslanec Kletzenbauer, ki je hotel Doležalu iztrgati iz rok desko.

Doležal je antisemita tako loputnil z desko po glavi, da se bo vedno spominjal tega večera. In v takem dejanju in nehanju se je približala polnoč.

Ministerski predsednik se je podal med tem že ob 9. uri zvečer na cesarski двореc poročat cesarju, kaj se godi v zbornici.

Ko se je vrnil kasneje v zbornično palačo, so se zbrali ministri k dolgemu posvetovanju. V zbornici so vsi ugbali, kaj bode zdaj.

Ko je prišlo pa do prizora med poslancem Doležalom in med antisemitom Kletzenbauerjem, pohitel je knez Schwarzenberg v dvorano, kjer so bili zbrani ministri, ter jim baje zaklical: Zaključite vendar za božjo voljo zasedanje, ker inace bo tekla kri.

Kmalu nato pride dr. Koerber v zbornico — bilo je okolo 1/2 popolnoči — ter naznani, da je zasedanje v cesarjevem imenu zaključeno.

Zmagala je toraj spet obstrukcija. Kaj naj sledi zdaj? Morebiti razpust zbornice? Ali po našem mnenju bi vlada že kedaj razpustila zbornico, ko bi imela le količkaj upanja, da bi ji bilo s tem razpustom pomagano. Vlada namreč dobro ve, da privlečejo nove volitve še radikalnejših elementov v zbornico, ki se bodo še z večjo verno posluževali obstrukcije vsakokrat, ko bodo hoteli zaprečiti kako neljubo jim vladno akcijo.

Glavna stvar, katera je v stanu zavirati vsako normalno parlamentarno delo-

moči in razumnosti; oba navdaja plemeniti tvorivni ponos.

To je že tako na svetu; ali gorje onemu, ki ničesar ne ljubi! Njegovo življenje je prazno, brezbarvno, pusto: brez pikrosti in britkosti, brez podjetnosti in zatajevanja — ali tudi brez radosti in ponosa radi dobljene zmage.

On ne pozna niti veselja, niti britkosti, in izgine v breznu časa, kakor oblačen jesenski dan, ki se ni svetil v solčnih žarkih, niti se solzil v dežju, niti silovito pretresal z bučanjem burje in groma...

Škoda takih brezbarvnih, — mrtvih ljudi...

II.

Junak te povesti je ljubil zemljo. Prikupili so se mu bili ti dolgi, ravni in široki zagoni (brajde), ki so poslušni voljidelavnice in prinašajo — kot neizperni rudokopi — vsako leto nove zaklade. Priljubili so se mu bili nebotični, šumeči, resni gozdi, ki rasto tako polagoma, da vzrastajo v take velikane. Priljubila so se mu bila drevesa, potoki in loke (dobra). In ko je bil še deček, se je oziral v kristalne valove, pa poslušal šumljanje dreves ter se napajal z vonjivim cvetjem na nadrečnih lokah. — Zdelo se mu je, da razumi njih

vanje, je torej obstrukcija, naj prihaja ta od katere koli strani.

Obstrukcijo pa omogočuje sedanjí državnozbornski opravičnik. Zato pa mora biti glavna misel vlade in sploh odločujočih činiteljev obrnjena na to, kako spremeniti ta opravičnik.

V zbornici sami bi našla vlada večino, ki bi glasovala za tako spremembo opravičnika, vsled katere bi bila obstrukcija za vedno odstranjena iz parlamenta. Ali kaj pomaga večina, ko jej baš vsled sedanjega državnozbornskega opravičnika zabrani sklepanje manjšina kadarkoli hoče. In kdo je pri nas ta manjšina, ki se na vse kripelje brani spremembe zborničnega opravičnika v tem smislu, da ne bi manjšina nikdar več ne mogla zaprečiti drž.-zbornskega delovanja?!

Ta manjšina so Nemci, židovsko liberalni Nemci, ta manjšina je današnja državnozbornska levica. Kako velikanskega pomena za gospodarski razvoj naše države sploh in posameznih njenih dežela posebe bi bilo baš v sedanjem času redno in mirno delovanje državnega zbora, o tem je pač vsakdo prepričan. Ravno tako je pa tudi vsakdo prepričan, da tiči ovira takemu rednemu delovanju baš v sedanjem državnozbornskem opravičniku, ki omogočuje obstrukcijo. Kdor je torej za normalno parlamentarno delovanje, ta mora biti tudi za to, da se odstrani ta ovira t. j. da se spremeni državnozbornski opravičnik. Za to spremembo pa so v državnem zboru skoro vse stranke razna levičarjev in pa socialnih demokratov, katerih glasov orožja je pač buka in vika. Iz tega se pa tudi lahko sklepa, komu je v prvi vrsti pri sreč blagostanje in obstoj naše države.

Levičarjem gotovo ne. Oni so namreč prepričani, da je že davno odklenalo njih večini v državnem zboru, oni so prepričani, da pri rednem delovanju državnega zbora niso več oni odločujoči faktorji, — ter da so prevzele to vlogo druge stranke. Zato se pa krčevito drže sredstva, s katerim zamorejo onemogočiti izvrševanje take vloge drugim strankam, namreč obstrukcije. Torej obstrukcija je in ostane rak-rana našega parlamentarizma in dokler se ta rak-rana ne izleči korenito, ni niti misliti na kako plodno državnozbornsko delovanje. Te rak-rane se pa naš parlament ne bode nikdar iznebil sam. Tu je treba radikalne operacije od strani onih činiteljev, ki stoje nad parlamentom in naj bi se zvala ta operacija tudi absolutizem. Nam je treba drugega dr-

govor, da poslušaj njih tajnosti — in pozna njih potrebe...

Smoter njegove srčne želje in hrepenjenja je bil lep vrt, redko grmovje in cvetje, ki ga je mislil posaditi in posejati na rodni zemlji.

Zdelo se mu je, da preživi tiho svoj čas kot list na rojstnem drevesu; ko pa pride jesen, da porinjeni in odpade kot odsluženec, postaraneč, ki mora odstopiti mladim svoje mesto. Ali pozabil je bil siromak — da ni dano vsem listom, da bi ostali do konca jeseni na rodnem drevesu; da včasih pride silna burja, nevihta in od trga se silno močjo drobnejše, najbolj zelene liste ter jih odnaša daleč — daleč na razburjene morske valove ali na prazno peščenje v puščavi.

Tudi on je spadal v vrsto odtrganih listov. Bil je jedini otrok. V prvih letih se je smejal življenju in tudi ono se mu je nasmihalo in kazalo mu je cvetje v nedaljni perspektivi (obvidnosti).

Ali nastala je nagla burja, veter je odnesel cvetje daleč, odtrgal in poteptal vonjave rožne cvetke ter mu pustil le gola, črnkasta stebila.

On sam je bil kot list, odtrgan pred časom od materinskega drevesa in padel je nekam... daleč... daleč...

žavnozbornskega opravičnika, tega ne vdobimo drugače, ako se ga ne oktroira. Ministerski predsednik dr. Koerber je na Povšetovo zahtevo, naj se odpravijo nesrečne dr. Kindingerjeve naredbe, odgovoril, da tega vlada ne more storiti, ker bi potem obstruirali Nemci. Ker pa tega ni storil, so pa Čehi obstruirali in tako bi šlo pa lahko do sodnega dne, dokler državnozbornski opravičnik omogočuje obstrukcijo. Torej druge rešitve iz te zagate pri nas ni — nego — novi državnozbornski opravičnik — ki ne pripušča obstrukcije.

Dopisi.

Iz Štanjela.*) Ker me „Soča“ ponovno blati in izziva, hočem njej in vsemu sl. občinstvu povedati — nič novega — da laže nesramno. — Glejte: Za poroko se plača sedaj v štanjelski duhovnji le 1 gld. 50 kr. Toraj ne 3 gld., kot včasih (po dopisniku) nikar pa po 5 gld. Za sv. maše vrstne je stipendij 60 kr., na določeni dan in čas pa 1 gld; vse to kakor po vsej goriški nadškofiji. To velja za kuratno cerkev in za obe podružnici Pot v podružnice pa je: K sv. Gregorju 30 kr. duhovnu, cerkovniku 20 kr; v Hruševico 50 kr. Vse to je bilo določeno, ko še jaz nisem vedel za Štanjel. In nikdar nisem računil niti vinarja več, manj velikrat. — Na druge prismodarije ni vredno odgovarjati. Sploh, kar vi neomejenci(?) o meni pišete, me ne vznemirja, — Vas li ne peče vest, ko Vam, g. dopisnik — glejte jaz ne rabim besede, surove „širokoustnež“, kot Vi v svojem nesramno hudobnem dopisu — povem resnico, da dopisa v „Gorici“, ki ga Vi v svojem dopisu citujete, nisem jaz pisal, niti nisem bil v najmanjši dotiki z njim?? Svetoval bi Vam malo več logike in previdnosti, kot jo kazete v prvih vrsticah svojega dopisa!! — In slednje: Le čevlje sodi naj kopitar!

Josip Štrancar, kurat

Iz Ozeljana nam pišejo. Tumova stranka je včeraj pri nas pogorela. Starešinstvo je imelo sejo. Dež je lil, da je bilo polje pod vodo. Lijak je preplaval vso dolino. Vendar Tumova stranka je grozno pogorela. Starešinstvo je pretresalo račune za leto 1899.

„Lekruti“ nove stranke so bili priza-

* Za vsebino pod tem naslovom odgovarja uredništvo le v toliko, kolikor zahteva zakon.

Dolgo časa se je potikal po ptujini, dolgo je pokušal raznotere britkosti; na posled po kakih desetih letih je prišel zopet do materinega drevesa, polomljen, pred časom osivel. Vrnil se je, — ali zastoj.

Vse se je bilo spremenilo. Bil je brez sorodnikov, brez hiše in zemlje, sam kot kol v plotu, kot divja hruška na polju. Tudi on sam se je bil zelo spremenil. Iz dečka je bil postal mlad mož z debelimi rokami in sklonjeno glavo, tudi hrbet se mu je bil upognil pod težo britkostij in oči so zrle tužno v tla.

Kar so mu bili vbili v mladosti v glavo, izgubilo se je bilo počasi. Um je bil otópel in tudi oči so se bile davno odvadile knjige, le s težavo so mogle slediti drobnim vrstam črk, v katere je položil človek svoje misli.

Nosil je preprosto suknjo, na nogah okorne čevlje — postal je bil turoben, nekako podivjal je bil na tem dolgoletnem blodenju (stikanju) po svetu.

Ko je bil prišel do rojstne vasi in je videl: kako se je tu vse spremenilo, šel je na pokopališče, potočil nekoliko solz na grobe svojih predragih in odpotoval zopet v široki svet.

(Dalje pride.)

nesljivi in usmiljeni, vendar vsih napak Tumovih prijateljev niso smeli prezreti. „Lekruti“ so znanemu Gregorju iz sv. Mihela povedali, da je prijel 12 gl. obč. obresti, pa v račun jih ni postavil, povedali so mu, da za „popis živali“ si je postavil dnino v skupni račun in v posebni račun, toraj dvakrat. „Lekruti“ so stranki Tumovih prijateljev pokazali, kako je svoje lastno delo ob reševanju reklamacij pokrivala z pobotnicami na težo obč. računa. Lil je dež, lil, toda opral ni naših Tumovcev; shladil pa jih je. Upamo, da se kmali popolnoma zjasni pri nas.

V sredo popoldne ob 3. je bil pogreb pok. vikarija Andreja Žnidarčiča iz Gorice v Renče. Vso pot od Šempetra do Renče je deževalo, kakor bi iz skafa lilo. Skoraj vsa cesta je bila pod vodo. Potok pod vasjo Renče je tako narasel in preplaval cesto, da ni bilo mogoče priti do pokopališča, pogreb v Renčah se je toraj vršil še le drugo jutro.

Shod na Vitovljah nad Šempasom se je letos posebno obnesel. Po modrem postopanju č. g. vikarja so se duhovi pomirili in misli vsih so se obračale k Materi Božji na Vitovljah. Pred prazniki se je mnogo delalo na Vitovskem hribočku. Duhovska hišica je dobila novo spalnico. Cerkev se je prenovila. Stroške so pokrili prostovoljni darovi iz županij Šempas, Trnovo in Črniče. Č. g. vikari dr. Fr. Knavs je prekrbel tudi krasne podobe, ki predstavljajo Vitovski hriboček, cerkev in oltarje. Posebno zanimiva je podoba velikega oltarja, na kateri tri enake osebe predstavljajo presv. Trojico. Posneta je po starem bakrorezu, ki se je našel v stoletnih smeteh.

Shod na binkoštno praznike je bil izvanredno dobro obiskan, kajti samo obhajencev je bilo nad osemsto. Dobri vspehi ne bodo izostali.

Politični razgled.

Notranji politični položaj.

Kako se bodo od slej naprej ravnale razne parlamentarne stranke, ni danes še popolnoma jasno. Za zdaj so se začasno združili Jugoslovani s češkimi veleposestniki in pa s centrom. Ob jednem je pa ta začasna zveza naznanila Čehom, da ostaja z njimi v vedni dotiki. Nemška katoliška ljudska stranka se pa tudi ne more družiti z židovsko-liberalno — in ji ne kaže drugega nego povrniti se spet k starim zaveznikom. Kaj pa Poljaki? — Poljaki so pač Poljaki, zato pa vedno nezanesljivi — može, ki pusté prijatelja koj na cedilu — ako jim to nese. Saj do sedaj so se vedno tako vedli. Posebno nelepo je postopal te zadnje dni načelnik poljskega kluba vit. Jaworski, ko je on sam iskal zaveznikov proti Čehom v nemških strankah. V soboto je imel poljski klub sejo in pri tej seji — so zaradi tega celo Poljaki hudo prijemali Jaworskega. Sicer je pa v poljskem klubu jako močna stranka, ki se odločno brani proti zvezi z Nemci. Pa tudi med poljskim narodom se je začelo drugo gibanje, ter se je začel umikati poljski separatizem — slovan-skemu čutu. Že prihodnje državnozborske volitve bodo pokazale da je res temu tako. Zato se pa sedanji poljski poslanci nič kaj ne veselje razpusta državnega zbora.

Srbija.

V javnost so prišle jako čudne reči iz Srbije, reči, ki lepo osvetljujejo potrebo denarja onega moža, katerega se je prijelo ime „hudobni duh Srbije“. Zaporedoma so te reči sledeče, kakor jih poroča 128. št. dunajske „Information“. — Lansko leto so nagloma zaprli v Beogradu ravnatelja užitinskega urada Milana Simičiča in glas se je raznesel, da je zmanjkalo iz one blagajne blizo dva milijona denarja. Nek bližnji sorodnik razkralja Milana, Miha Bogičević, je isti čas nenadoma umrl in sum je letel nanj in nekoliko tudi na Milana samega. Toda zadeva je bila hitro pokopana in ravnatelj Simičič je dobil le zelo neznanatno „kazno“. Kmalo za tem je zopet zmanjkala lepa svota 800.000 frankov iz blagajne za oskrbo vojaške opravne, kateremu oddelku je bil vodja sam — generalissimus Milan. Toda tudi ta reč je utihnila. In letos, nedavno temu se je pojavilo z nova nekaj posebno lepega. V vojaških skladiščih belogradske trdnjave so zasledili velikansko sleparijo z izmišljenimi naročili na vojaško opravno, vsled katere sleparije je država zelo oškodovana. Ta sleparija se je zgodila takorekoč pred nosom razkralja Milana in vender je on izjavil, da o vsej stvari ne ve ničesar. Mladi kralj Aleksander je dal zapreti nekaj viših častnikov in je upeljal najstrožjo preiskavo. Toda Milan je poskrbel za to, da „v interesu dostojanstva armade“ vsa stvar potihne. In sin Aleksander se je udal svojemu očetu Milanu in javnost je izvedela samo o neki

„pomoti“, ki se je zgodila v tej zadevi, toda javnosti se ne dajo zamašiti usta, da ne bi si šepetala to in ono o „velikanskih zaslugah“ ki jih ima že razkralj Milan za ubogi srbski narod.

Razmere na Kitajskem.

Vse časopisje se že strinja v mnenju, da pride na kitajskih tleh do spora med evropskimi velevladami, a v prvi vrsti najbrže mej Anglijo in Rusijo. Začetek nedoglednim zmešnjavam da so storili boksarji, ki napadajo tuje naselence, ne oziraje se na vero in narodnost istih. Te zmešnjave pa postanejo lahko usodepolne ne samo za Evropo, marveč tudi za obstanek kitajske države same. Najnovejša poročila o kitajskih dogodkih govoré, da je Rusija po svojem poslaniku v Peking, Giersu, ponudila kitajski vladi vojno pomoč, da uduši ustanek boksarjev. Radi tega se je pritožila japonska vlada pri kitajski, katere je odgovorila, da ne potrebuje pomoči Rusije ter da že sama uduši nemire. Japonska marljivo oborožuje svoje čete, katere namerava poslati proti Rusiji v onem trenutku, ko bi poslednja poslala svoje vojaštvo v Peking. Z Japonsko v tesnem sporazumu pa je tudi Anglija, od katere prav za prav izvira vse ščuvanje na Rusijo. Angleško časopisje pravi, da interesi Anglije v Kini ne dopuščajo, da katera koli druga velevlad igra glavno ulogo posredovanja za mir in red v Kitajski, najmanj pa Rusija, radi tega je njena stvar, da prevzame to ulogo in si jo po svoji volji deli z Ameriko. Na tako izzivanje seveda Rusija nima drugega odgovora, nego da gre nevstrašno svojo pot, ki si jo je začrtala v vzhodni Aziji. „Novoje Vremja“ pravijo, da si Anglija seveda prizadeva, da spravi Rusijo v slabo luč pred svetom, zlasti pred Ameriko, toda v tem započetju utegne Anglija doživeti, da bo popolnoma osamljena.

V Peking samem so razmere skrajno napete, katera napetost še celo raste vsled dvoreznosti cesarice. Ista si po eni strani daje videti, kakor da hoče udušiti ustanek Boksarjev, po drugi pa še odobrava nastopanje istih in je izjavila, da ne pusti, da se utika v ustanek katera koli vlast. Mej tem pa boksarji nadaljujejo svoje delo in izzivajo velevlad. Mej njimi in kristjani je prišlo v Tunglusu do hudega klanja, v katerem je padlo dvanajst boksarjev. Ob progi, ki vodi iz Tientsina v Peking, stoje v plamenu vse železniške postaje in bližnja mesta, tudi so podrti vsi podzemni drogovi in železniški promet je popolnoma pretrgan. Povsodi se nahajajo na visokih drogovih kitajski napisi: „Smrt v s'm tujcem!“ Tujci so v neprestani smrtni nevarnosti in b-že, ako le morejo. V splošnem se razmere poojstrujejo od hipa do hipa in ne ve se še, kak da bo konec istim.

Domače in razne vesti.

Brzobjav. Z Dunaja 11. junija. Njegovo Veličanstvo cesar je deputacijo milostljivo in zelo prijazno sprejel, obečal, da z veseljem obišče Goriško, ko hitro čas dopusti, jako pohvalno se je izrazil o delovanju deželnega zbora.

Imenovanje v finan. stroki. Predsedništvo finančnega ravnateljstva je imenovalo blagajniškega oficijala Jakoba Trauna blagajnikom v IX. plačilnem razredu na deželni finančni blagajni v Trstu; računске oficijale Josipa Froglio, Avrelija Sinslerja, Ivana Kukarja, Antona Vinšeka in Hermana Volpija računskimi revidenti v IX. razredu; računске asistente Alojzija Polija, Josipa Gandinija, Karola Cofona, Karola Kraljičeka, Oskarja Schiemerja in Ivana Nodusa računskimi oficijali v X. razredu; davčnega oficijala Aleksandra pl. Gavarda začasnim oficijalom na deželni finančni blagajni v Trstu; začasnega računskega asistenta Silvija Fabrisa ter računске vezbenike Hermenegilda Castellanoviča, Nerea Orliča, Ivana Zamparija, Benvenuta Farolfija, Romana Leporija in Karola Medanicha računskimi asistenti v XI. plačilnem razredu.

Finančni minister je imenoval davkarja Petra Frenza in glavnega davčnega kontrolorja Roberta Thezeza glavnima davkarjema, a davčnega kontrolorja Andreja Rocco, glavnim davčnim kontrolorjem v obsežju tržaškega finančnega vodstva.

Za „Šolski dom“ je podaril gos. Matijejevič v Gorici 6 kron. — Fran Andrejšek 2 kroni.

Tombola na korist „Šolskega Doma“. — Finančno ministerstvo je dovolilo vodstvu „Šolskega Doma“, da sme tekom letošnjega leta prirediti tombolo v društveno korist. Goriško okrajno glavarstvo pa je dovolilo istemu vodstvu, da sme to tombolo obdržavati pri Št. Andrežu blizu Gorice. Dan sicer še ni določen, a umestno se nam zdi, da že danes opozarjamo naše občinstvo na to tombolo.

Ženski oddelk društva „Šolski dom“ priredi dne 29. t. m. popoludne vrtno veselico pri Lisjaku (na Catterinjevem vrtu.) Svirala bo de vojaška godba. V mraku bodo frčali umetni ognji. — Da

se pridruži k prijetnosti tudi korist, priredi se pri tej priliki tudi t. i. srečolov. Vstopnina za odrasle 40 vin., za otroke polovica. V slučaju dežja se prenese veselica na sledečo nedeljo dne 1. julija. Doneski za srečolov porabnih daril (n. pr. pijač v steklenicah, jestvin, igrač itd. se z iskreno hvaležnostjo sprejmejo.

Odbor ženskega oddelka Š. d.

Slovenska duhovščina in Lega nazionale. Pri zadnjem občnem zboru tega društva je društveni tajnik dr. Pitacco grozno napadel slovensko duhovščino v Primorju ter sikal nanjo gnjev in strup. Po njegovem mnenju bi „Lega nazionale“ že danes imela zaznamovati velikanskih vspehov, ko bi ne nahajala svojih najnevarnejših nasprotnikov v slovenski duhovščini. Glasilo dr. Tumovo, alias „Soča“, pa bi rado našo duhovščino kar v salati pohrustalo. To se bo „Soči“ sicer težko posrečilo, pa denimo, da bi se ji, Bog ve kako nagrado bi tedaj predlagal tajnik „Lege“ „Sočinim“ korifejem?!

Gabrščekove stranke ni! Opetovano že smo izrekli, a „Soča“ še vedno trdovratno prezira, da **Gabrščekove stranke ni nikjer!** Ako veličijec v gosposki ulici gleda od tega dejstva proč, kakor od — nasledkov greha, je to njegova stvar, oni, ki ga pozna in njegove nazore in načrte, že dobro ve, da govorimo resnico.

Eskomtiranje menjic pri „Goriški ljudski posojilnici.“ „Soča“ omenja v svojih člankih naperjenih proti „Centralni posojilnici“ tudi eskomtiranje menjic pri „Goriški ljudski posojilnici“. Pri ti priliki skuša smešiti g. dr. Kos-a, ker se je isti izjavil, da ni poseben prijatelj takega eskomtiranja. Mesto smešiti gosp. dr. Kos-a naj bi raje povedala „Soča“, da je dr. Tuma ob isti priliki, ko je gospod doktor Kos izrekel svoje pomisleke o eskomtiranju, sam priznal, da ne kaže česenj zobati z Gorupom, ki eskomtira menjice „Goriške ljudske posojilnice“, ter da bo treba opustiti eskomtiranje. Dr. Tuma ni sicer izgovoril doslovno omenjenih besed, katere mi navajamo, marveč izrazil se je pred pričami še preciznejše. Torej je tudi dr. Tuma priznal, da eskomtiranje menjic za posojilnico ni nikaka dobrot. Kar pa ni dobro, je mogoče slabo.

Cesar je potrdil dr. Karola Venuttija goriškim županom.

Še nekaj o reviziji železniške črte med Gorico in Trstom. — Kakor znano se je imela oddeliti postranska železniška črta na Postojno od železniške črte Gorica-Trst pri Koprivi na Krasu. Ako bi bilo to tako, potem bi bila jedna železniška postaja v Koprivi, a jedna v Dutovljah. Ker pa ni komisija pri reviziji te črte nasprotovala želji Stanjelceva, da bi se postranska črta oddelila že pri Stanjelu, čemur ni ugovarjal niti tehnični zastopnik žel. ministerstva, se je revizijska komisija v svojem zapisniku izrekla za to, da se za slučaj, da se bo postranska črta na Postojno že v Stanjelu oddelila, prvotno načrtani železniški postaji Kopriva in Dutovlje združita v jedno, a ta bi pa najbrže bila v Skopem, ter bi se tako izpolnila želja skopenskega župana g. Živca, katero je izrazil komisiji, ko se je peljala skozi Skopo.

Okrožnica dež. odbora goriškega do vseh županstev pokonežene grofovine Goriško-Gradiške. C. kr. namestništvo za Primorje je vsled naročila c. kr. ministerstva za notranje zadeve z dopisom 17. maja t. l. št. 1526 I priobčilo svojo okrožnico istega dne in iste številke, razposlano vsem podrejenim političnim oblastvom, ki se glasi tako-le:

„Pravosodno ministerstvo je izdalo c. kr. sodnijam ukaz zadevajoč uresničenje otroškega varstva.

Da bodo mogle sodnije uspešno izvrševati svojo nalogo, po kateri jim je zabranjevati grdo ravnanje z otroci in njih zanemarjanje v telesnem in duševnem oziru, je potrebno, da naglo in zanesljivo poizvedo zapažene izgrde in pa slučaje, v katerih se zanemarja oskrba in vzgoja otrok.

V ta namen treba, da politična in policijska oblastva izdatno podpirajo sodnije v izpolnjevanju teh dolžnosti.

Vsled razpisa c. kr. ministerstva za notranje zadeve z dne 8. januarja t. l. št. 41744 iz leta 1899 vabijo se torej omenjena oblastva, naj preskrbè, česar treba, da se zlorabna dejanja v izvrševanju očetovske oblasti, slučaji prestrogega kaznovanja, potem slučaji zanemarjanja oskrbe in vzgoje otrok in sploh vse to, kar zapazijo v tem oziru znamenitega in kar bi utegnile sodnijam v izvrševanju varstvenih in skrbstvenih poslov hasniti, nemudoma naznanijo pristojni sodniji.

V dozdanih slučajih grdega ravnanja z otroci je posebno vsakrat preudariti, ali ne kaže morda po administrativnem potu kaj dopuščenega ukreniti, s čemer bi se otroci, s katerimi se grdo ravna, izdatno zavarovali proti nadaljnjim izgredom onih, kateri imajo pravico kaznovati jih na domu.

Ker je prav velicega pomena, da občine zaveduje se pravega smotra, sodelujejo v tem s političnimi in policijskimi oblastvi in da tudi duhovščina v dušnem pastirstvu pri tem pomaga, obrača se namestništvo ob enem do deželnih odborov v Gorici in Po-

reču in pa do ordinarijatov v Gorici, Trstu, na Krku in v Poreču, proseč jih primerne sodelovanja.

Slednjič se odločno naroča gori navedenim oblastvom — kakor je pravosodno ministerstvo naročilo sodnijam — naj krepko podpirajo v njih delovanju ona zasebna dobrodela društva, katere so si postavila nalogo, da hočejo skrbeti za varstvo otrok.

Deželni odbor priporoča prav tople vsem županstvom, naj v zgoraj navedenem zmislu, kadar in kolikor morejo, podpirajo sodnijska in politična oblastva, da se doseže blagi namen ministerske odredbe.

Pripravljavnic za možko izobraževališče otvori c. kr. vlada v Podgori s prihodnjim šolskim letom.

Prostore v ta namen in opravo da okrajni šolski svet goriške okolice, postrežbo, kurjavo itd. pa oskrbi občina podgorska.

Kaj leža Gorica res v Italiji?! — Neki g. Spiridijon Skert je zgradil blizu goriškega kolodvora veliko dirkališče za kolesarje, katero se nazivlje „velodrom Excelsior“. Poleg dirkališča stoje pa pripravljene prostori tudi za druge igre, kakor za keglanje, krogljanje itd. Tudi jako prostorna restavracija se bode nahajala. Sploh bo tam priskrbljeno za razne zabave in ugodnosti, če bode le dovolj denarja za to.

V soboto so pa tam poskusili z acetylenko razsvetljavo, ki se je baje prav dobro sponesla.

Pri tej priliki so si nekateri Goričani ogledali vso to Skertovo napravo, „Il Friuli Orientale“, omenjajoč ta ogled pa pravi na nekem mestu doslovno: „è una delle miglori d'Italia“, je jedna najboljših v Italiji (namreč, ta Skertova naprava): Mi bi lahko rekli: česar je srce polno — o tem „Il Friuli Orientale“ piše, pa bodimo prizanesljivi ter iščimo vzroka taki pisavi v znani italijanski površnosti glede zemljepisja.

Cesar si pa ne moremo misliti je to, da ne bi g. državni pravdnik vedel, kje prav za prav leži Gorica.

Kmalu bi utonil v soboto o poludne sedemletni Marij Černovec iz Gorice. Zlezal je namreč v Korenj, da bi se malo okopal, a voda mu izpodmakne tla in gotovo bi bilo po njem, da ga ni potegnil iz vode na pol mrtvega neki Štefan Spazapan.

Satan na delu. Kdor čita „Sočin“ uvodnik od 9. t. m., mora si pač misliti, da ga je napisal sam hudobni duh. Pa iz vseh vrst tega članka ti tudi reži nasproti tisto demonično-zlobno lice Mefista, kakoršno ti zaveva nasproti, ako zagledaš novodobnega proroka. Kakor njegov obraz, tak njegov duh in kakoršen njegov duh, take njegove besede in vse njegovo delovanje. V tem članku je satan nakupičil na en sam §. (3) pravil centralne posojilnice toliko zlobnih podtikanj in pekelnih izmišljotin, da mora vsakdo, ki jih čita, videti, da je tu edino zlobni namen, centralni posojilnici eno prisloniti. Ta hudobni „tepec“ si prisvaja toliko izvedenosti v vseh rečeh, da si upa drugim očitati nevednost! Resnega odgovora na take napade se nam ne zdi vredno dajati, pač pa ga bodo dali uspehi centralne posojilnice, pred katerimi se — zelenec že danes tako trese.

Gosp. Nabergoj obsojen. Lahi triumfirajo. Gosp. Nabergoj je bil namreč obsojen na 50 K globe. Razzabil je na časti redarja Čuka s tem, da je pri volitvah na Proseku vladnemu komisarju naznanil, da Čuk vpliva na volitve. Zaslišane priče niso hotele ničesar vedeti, in vsled tega je bil g. Nabergoj obsojen, dasi ga menda ni človeka, ki bi ne vedel, komu naj verjame ali g. Nabergoju ali — Čuku.

Glasoviti dr. Ivan Krstič zaprt. „Naši Slogi“ poročajo iz Voloskega, da so orožniki dne 31. maja t. l. po noči ob 11 uri vjeli znanega dr. Ivana Krstiča ter ga pripeljali v zapor na Volosko.

Dr. Ivan Krstič bil je svoje dni velik Hrvat in še, ko se je pritisnil k neki ženski v Matuljah, je veljal za dobrega in odločnega Hrvata. Pa to se mu je zdelo premalo. Komaj je bil nekaj mesecev na Kastavščini, vbil si je v glavo, da mora on postati kastavskim občinskim načelnikom ali županom, ker je mislil, da ni v celi občini pametnejšega od njega in pa se tudi nadejal, da postane obširna in premožna kastavska občina — zanj jako dobra molzna krava. Kastavski rodoljubje spoznavši te njegove namene, so mu pa naravnost povedali, da imajo med domačini dovolj sposobnih mož in da hočejo imeti za župana domačina, rekli so mu pa tudi, da mu bodo hvaležni, ako bi hotel sodelovati v prid kastavske občine in v prid splošne narodne stvari. A dr. Krstič ni bil s tem zadovoljen — marveč hotel je biti prvi med prvimi, in je začel vsled tega ruvati proti tamosnjim rodoljubom.

Spravil se je najprej na nerazsodno in lahkoverno ljudstvo in jel hujskati proti kastavskim prvakom. Zajahal je koj liberalnega konja. Začel je izdajati svoj list, v katerem je začel blatiti rodoljubno duhovščino baš na tak način, kakor dela to zdaj v Gorici „Soča“. Obrekoval je v njem dr. Laginjo in prof. Spinčiča, istrska hrvatska narodna voditelja, baš tako, kakor dela v Gorici „Soča“ z dr. Gregorčičem. Ljudstvo je slepil z raznimi cestnimi načrti ter z drugimi tičočimi

se razdelitve obširnega občinskega gozda. V takem počenjanju mu je šel na roko istrski deželni odbor in celo vlada ni ga gledala z grdim očesom. In v resnici so nastale v Liburniji vsled njegovega spletkarenja čudne razmere. Znal je z ljudmi govoriti tako prilizljivo, tako omamljivo, da so bili nekateri vanj kar zatelebani in so mislili, da so našli v njem pravega pravca tega pro-roka. Med temi in pa med onimi, ki so spoznali v Krstiču najnarodnejšega afarista in političnega „hochstaplerja“, prišlo je do rezkih prepričanj in celo do pravega Tudi dr. Krstič je stal večkrat pred sodniki in napočilo se je proti njemu vse polno kaznjivega gradiva — ali mož, zviti kakor lisica, odnesel je doslej vedno zdrave pete.

Konečno je bila pa mera Krstičevih nečednih dejanj venderle polna — in začuden so gledali ljudje te njegove nečednosti in sramovati so se začeli, da so se dali od pritepenca tako daleč zapeljati. Obrnili so se od njega z gnjusom — a začeli so zopet spoštovati in v bogati svoje domače prvake.

Dr. Ivana Krstiča so pa orožniki pripeljali v zapor. — — —

Procesije sv. Rešnjega Telesa prično v četrtak zjutraj ob 8. uri iz stolne cerkve.

Skrivnosti anarhista. Čuje se, da je oni Pontoni, o katerem se je toliko pisalo z ozirom na „skrivnostni umor pri Pierisu“, anarhist. Italijanskim karabinijerjem je baje pripovedoval, da je član anarhistične zarote in da je bil izbran, da umori visoko osebo. Ker pa tega zločina noče storiti, a bi drugače tovariši umorili njega, je hotel pobegniti in je simuliral tisti umor pri Sočinem mostu. Izvedelo se pa ni, katero visoko osebo bi bil imel umoriti.

Sanatorij „Leoninum“ v Ljubljani. V to zasebno bolnico, v kateri zdravijo odlični ljubljanski zdravniki, sprejemajo se bolniki s katero koli boleznijo, izvzemši bolezni na umu in akutne infekcijske bolezni. Pojasnila daje ustmeno in v pismeno primarij dr. V. Gregorič v Ljubljani, Reseljeva cesta št. 5. (Glej oglas).

Pametni Nemci. V „Augsburger Postzeitung“ objavlja nek nemški Avstrijec daljšo razpravo, v kateri dokazuje, da so jezikovne naredbe v soglasju s § 19 drž. temeljnega zakona od 21. dec. 1867. l., ki priznava enakopravnost vsem narodom. „Vse-nemci“ pa zahtevajo, da se prizna jedino le nemški jezik za državni jezik, in to je fantom, ki se ne more nikdar doseči. Kdor to zahteva, ta mora pač pričakovati, da bodo vsi nemški avstrijski narodi s nami sebe umorili! Ako se prizna nemškemu jeziku v Avstriji enakopravnost, se s tem Nemcem ne dela nobena krivica, saj nihče ne prepoveduje rabiti nemški jezik onim, ki ga hočejo rabiti. Ves jezikovni boj je le „duhovito in s satansko prebrisano“ nastojlo narejen strelodov zoper antisemitizem in ni nič drugega, nego poskus, da se ljudstvo odvrne od gospodarskih reform, ki jih hočejo izvesti antisemiti, in da se vsa javnost nabujka samo zoper Čehe. Celo Schönerer in Wolf sta se usedla na limanice židovskim časopisom. Iz tega je razvidno, zakaj „vsenemci“ tako sovražijo katoličanstvo. Potomci onih, ki so umorili Izveličarja, pa ne morejo ljubiti one cerkve, katero je on ustanovil. — Tako sodijo nepristranski Nemci — v Augsburgu in Stuttgartu. V Avstriji so se večina na onih limanicah, kakor Schönerer in Wolf.

Zveza slovenskih kolesarjev je v zvezi si svoje naloge širili in podpirati kolesarstvo, ustanovila letos zopet nekoliko novih pomočnih postaj in sicer ne samo 10, kakor je bila v začetku nameravala, temveč 17. Na Gorenjskem in Dolenjskem, kakor tudi na cestni progi Trst — Celje, izbrala si je za svoje postaje priznane dobre gostilne kolikor možno ob glavnih cestih, kjer dobi kolesar razum kolesarskih potrebščin gotovo tudi izborna postrežbo. Vsaka postaja je označena zunaj z velikim zveznim znakom ter je opremljena z zvezno omarico, v kateri je kolesarsko orodje, specialni zemljevid dotičnega kraja, obliž, „prva pomoč“ (obveze i. t. d.) Raba kolesarskega orodja je dovoljena vsem kolesarjem in sicer članom zveze slovenskih kolesarjev proti izkazu za vsako leto posebej izdane legitimacije — brezplačno. Oni kolesarji pa, ki se ne morejo izkazati z legitimacijo Z. S. K., plačajo za rabo orodja 60 h. „Prva pomoč“, ktera se vporablja le v slučaju večje telesne poškodbe, velja brez izjeme 60 h. Denar se izroči nadzorstvu pomočne postaje. Vseh zveznih postaj je zdaj 29 in sicer: Bled — gostilna g. Jakob Peternel-a, Bohinska Bistrica — gostilna g. Janez Menčingar-ja, Celje — Narodni dom, Domžale — gostilna na pošti, Grahovo — gostilna g. Matija Krajec-a, Grosuplje — gostilna g. J. Rusa, Idrija — gostilna pri črnem orlu, Jezersko — gostilna g. Fran Muri-ja, Kamnik — gostilna g. Josip Kende, Kandija-Rudolfovo — gostilna g. Jos. Windischer-ja, Kratj — gostilna g. Peter Mayer-ja, Ljubljana — Narodni dom, Logatec — gostilna g. Kramer-ja, Medvode — restavracija g. Jarca, Postojna — gostilna g. Vičiča, Podbrezje — gostilna g. A. Pavlina, St. Peter — gostilna g. Ivana Špillar-ja, Razdrto — gostilna g. Kavčiča, Sezana — gostilna g. Mohorčiča, Škofja Loka — gostilna g. I.

Deisinger-ja, Trst — kavarna Commercio, Trebnje — gostilna g. A. Pavlina, Trojane — gostilna g. Konška, Vrhnika — gostilna „Mantua“, Vransko — gostilna g. Sentaka, Velike Lašče — gostilna g. Fran Grebenca, Vipava — hotel Adrija, Zalec — gostilna g. Hausenbüchler-ja, Žuženberk — gostilna g. Jos. Pehani-ja.

Slovensko umetniško društvo. — Poziv, katerega je izdal odbor slovenskega umetniškega društva na domače umetnike radi prireditve I. slovenske umetniške razstave v Ljubljani, je imel nepričakovan uspeh. Oglasilo se je — kakor je naznanil na zadnjem jour fixu društveni tajnik — dosedaj že 22 umetnikov: slikarjev, slikaric, kiparjev, podobarjev in arhitektov; zadnja dva, ki sta se oglasila sama, sta gosp. akad. slikar Oton Rudolf v Curihu (Švica) in gosp. akad. slikar Iv. Šmitek v Petrogradu (Rusija). Umetniki, ki se razstave udeležijo, bivajo v Ljubljani, Kamniku, Kropi, Gorici, Celovcu, Mariboru, Mozirju, Dunaju, Pragi, Sarajevu, Parizu, Monakovem, Vidnu, Curihu in Petrogradu. Ideja I. slov. umetniške razstave se je zdela še lani marsikomu neizvršljiva, danes pa je nje izvršitev že zagotovljena, in razstava se odpravi početka septembra t. l. v dvorani „Mestnega doma“. Ker pa je treba društvu gnotne podpore, se je obrnil društveni odbor potem časopisja in posebnih vabil do vseh znanih rodoljubov in rodoljubk, da pristopijo k društvu kot redni ali podporni člani. Zeleti je, da podpirajo društvo v njegovem kulturno-prevažnem delovanju Slovenke v čim največjem številu. Šele v I. umetniški razstavi stopijo naši umetniki pred najširšo javnost ter dokumentirajo, da se smejo postaviti v eno vrsto z drugimi umetniki slovenskega juga. Člane sprejema društveni blagajnik: gospod ravnatelj „Glasbene Matice“, Fr. Gerbič v Ljubljani.

Prvi maj v Gradcu je dal 5 t. m. opravka kazenskemu sodišču. Več delavstva se je že naveličalo loviti z rudečkarji muhe-prvega maja, zato so letos v mnogih delavnicah in tovarnah delali, ker so sami hoteli. Svobodoljubni njih tovariši pa, ki so praznovali „praznik svetovnega mira“, so jih prišli pod vodstvom svojih rediteljev psovat, s kamenjem obsuvat in pretepat. Napali so tudi mojstre in nekega mojstra ženo spravili v smrtno nevarnost, da še sedaj ni okrevala. Glavni kolovodje, ki jih je mogla policija zasačiti, so bili 5. t. m. obsojeni po več mesecev v ječo.

Darila za družbo sv. Cirila in Metoda. Od 1. maja do 5. junija t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Župnik Iv. Sakser v Hotečeh 3 K, A. E. v Zadru 10 K, slov. rimski romarji zbirko 225 K 50 h, odvetn. soproga Jakobina Žitek v Novem mestu 10 K, dr. K. Janežič v Voloski 8 K, „Narodna Tiskarna“ dar 100 K, „Slov. učiteljsko društvo“ v Ljubljani ostanek pokroviteljske 50 K, ženska podružnica v Gorici 100 K, Ivan Drufovka v Gorici 150 K, izvanakad. podružnica v Gradcu 116 K, kaplan Greg. Potokar v Št. Juriju ob juž. žel. 12 K, post. nač. Vitesl. Hraševce zbirko ob poroki dra. Silv. Hrašovca v Velikih Laščah 15 K, ženska podružnica na Vrhniki 104 K, „veselo polomizje“ na Vrhniki 6 K, podružnica v Ormožu udnice 29 K in dar Mohorjanov 6 K, Ivanka Klotutar v Trzinu zbirko 3 K 20 h, „kazen“ 3 K 90 h, upravništvo „Mira“ v št. 2, 8, 14 18 in 21 izkazano zbirko 813 K 77 h, prof. dr. Iv. Svetina z Rožnika na binkoštno soboto 20 K, podružnica za Rožek in okolico (Kor.) 70 K, župnik Fr. Špendal v Trzinu 200 K. — Uredništvo „Slov. Nar.“ še 888 K 43 h za dobo do konca aprila t. l. — Prvo kronsko petico so darovali: Žup. Jozef Lilek na Skaručini, veleposestnik Jurij Strah na Stračini v Slov. Goricah, prof. S. Rutar, prof. Fr. Orožen in profesor A. Tavčar, vsi v Ljubljani. — Upravništvo „Slov. Naroda“ zbirko 328 K 14 h za čas od 1. maja do 5. junija t. l.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Rop. Iz Borovlj na Koroškem se počela: Dne 6. t. m. okoli najdne ure opoldne je bila na cesti napadena in oropana ženska, ki nosi iz Voigtove pisarne v Borovljah pošto in druge lahke reči v pisarno v Podljubelj. Nesla je ravno denar za izplačilo delavcev Podljubljem v znesku dvanajst tisoč kron. Napadalec je bil našemljen. Iztrgal je ženski tobolec z denarjem in izginil v hosti. Ropar je moral vedeti, da pride žena s tem denarjem po potu in je nanjo prežal. V Borovljah so nabili lepake, ki naznanjajo, da dobi 1000 kron darila, kdor pride tatu na sled.

Nizozemska kraljica Viljemina se te dni zaroči z 22letnim saksonsko-vajmarskim princem Bernardom.

Monte Carlo. Banka v Monte Carlo je 30. aprila naredila obračun za minolo poslovno leto. Dobička je imela 24 milijonov frankov, torej nad 3 milijone manj nego prejšnje leto. To pa zaradi južno-afriške vojske. Delničarji imajo vložnega kapitala 8 milijonov, torej še vedno lep dobiček. Samomorov je bilo 37. — Ta banka je naravnost sramota za Evropo.

Nočloveški stariši. Iz Strassburga poročajo: V vasi Engweiler je iskalo nedavno orožništvo pri nekem kmetu njegovega sina, ki je izginil. Našli so ga docela

golega v tesni sobici, sključenega v kotu. Star je bil 43 let. Lasje in brada so mu zrastle nenavadno dolgo, saj ni bil ubrit in ostrizen mnogo let. Bil je že čisto podivjan. Na njegovem telesu in po sobici pa je kar gomazelo ušij in bolh. Sosedje so ga večkrat slišali kričati: „Uši me bodo požrle!“ Pri vratih je bila manjha luknja, skozi katero so mu dajali jesti. Nesrečnež je bil edini sin nečloveških starišev. Bil je že od mladosti duševno obolen in bal se je ljudi. Od vojakov so ga odpustili radi slabega uma. Bil je leto dni v blaznici, potem pa je prišel domov, kjer so ga takoj zaprli. Nad 20 let je bil v tej ječi. V tej je tako oslabil, da še hoditi ni mogel več. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Igralka igra svoj umor. Julia Morrison, bivša igralka v Chattanooga, je lani na odru ustrelila režiserja Leidenheimer-ja, ker jo je boje zasledoval, trpinčil in jo razžalil na ženski časti. Porotniki so morilko oprostili. Nekdo pa je iz tega dogodka napisal senzačno razburljivo dramo, katero sama sedaj igra v Newyorku Julia Morrison. J. Morrison ponavlja večer za večerom na odru svoj umor in občinstvo jo slavi in ploška navdušeno.

Nova fotografska iznajdba. Iz Rima se poroča, da je neki častnik izumil aparat, s katerim se more fotografirati iz večje daljave. Poskusi so dokazali, da je mogoče fotografirati večje vojaške oddelke in utrdbe iz daljave do 15 kilometrov.

Rusko izseljevanje v Sibirijo. Tudi ruski kmet ima svoje „križe“. Sicer se godi ruskim kmetom neprimeroma boljše nego našim, vendar se nezadovoljnost širi tudi tam. Lani je okoli 250 000 se preselilo v Sibirijo, da tam zemljo kultivirajo in si ustanovijo novo domovino, ki bi jih bolje redila od stare.

Listnica uredništva. Gospodu Žopniku iz St. Petra. Žal, za danes prepozno. Prihodnjič!

Narodno gospodarstvo.

Poljedelstvo.

Pridelovanje trave po sadovnjakih in sadonosnih travnikih.

V naših slovenskih, posebno bolj planskih deželah, ki imajo že po naravi dobro prst in poleti dovolj moče, moramo, zlasti po gričih in gozdnih rebrih, gojiti skupaj sadjarstvo in pridelovanje trav. Dve, tri leta lahko minejo, da ne dobiš iz različnih vzrokov poštenega, imena vrednega sadnega pridelka in ti torej zemlja brez katerega spodnjega leži mrtva, brezobrestna. Zato združuj vedno sadni vrt s pridelovanjem trav, ki po slani, toči, škodljivem mrčesju in gobah ne trpijo toliko, kakor sadno drevje; tako si zagotoviš stalen leten dohodek. Obe kulturi se dasta tudi prav lahko združiti in sta izmej najdobičkonosnejših panog umnega gospodarstva.

Zato se v resnici ne moremo dovolj prečuditi, na kak način se obdelovanje travnikov po mačehino zanemarja, največkrat popolnoma brezumno vrši. Korenina temu zlu je pomanjkljivo poznanje najboljših trav, kakor tudi nevednost, kako zemljo in kakšno gojitev zahtevajo dolžne trave. Če je vže poznanje sadnih vrst pod ničlo, po tem ne vem, kako naj zaznamujem nepoznanje dobrih trav. „Trava je trava“, čuješ vsak dan kmeta, ki ne pomisli, da je mej posameznimi travami ravno tako velik razloček, kakor med kako lesniko in ananasovo ali kanadsko reneto.

Natančno poznanje travnatih sort je neobhodno potrebno za vsakega travniškega posestnika.

To znanje bi se vže v ljudski šoli lahko igralo vcepilo mladini. V par urah lahko seznanji stvari več ljudski učitelj na travniku šolsko mladež čisto na praktičen način z najvažnejšimi, najbolj poznanimi vrednimi in najboljšimi travami — kojih število je sicer kaj majhno — tako da ti bo znal fantič plemenite trave ravno tako

z lahka ločiti drugo od druge, kakor ti loči rž od pšenice, oves od ječmena. Močno razširjeno, da kar splošno prevladujoče mnenje, da provzročajo določitev trav največje, da ne rečem nepremagljive težave, ni čisto nič drugega kakor škodljiv predsodek.

Na kaj pa se nam je pri izboru trav posebno ozirati?

Glavno pravilo je: izberi si malo, toda najzlahnejših, najlažje prebavnih in tudi v senci dobro vspevajočih sladkih trav; pri tem je paziti, da so visoke (bilnate) in nizke, prtilične trave v pravem razmerju mej seboj pomešane in ki naj kolikor moč istočasno cveto.

O posameznih travnih vrstah se o drugi priliki natančneje pomenimo; za danes naj samo naštejemo najvažnejše: a) visoke trave: francoska pahovka, pasja trava, navadna tratnica ali latovka, laška ljulika, lisičji rep; b) nizke trave: fiorinska trava, pasji rep, mehkolasi oves, travniška bilnica; c) deteljine: so zelo važen in neopustljiv pridevek vsaki travnati zmesi, ker nabirajo iz zraka dušik; sem spadajo metuljčnice sploh in zlasti detelje: zlata deteljica, štajerska ali rudeča detelja, bela (plazeča se) detelja in medena lucerna.

Čebelarstvo.

Po ceni.

20 premakljivih panjev po načinu dunajskega panja stane 100 gld., 20 slamnatih panjev (košev) pa 16 gld., morda nekaj več, morda tudi nekoliko manj. Prva naprava torej stane vsaj 5krat večji založni kapital nego zadnja.

Ne dobiš pa menda čebelarja, ki bi si upal trditi, da bo tudi dobiček v prvih panjih 5krat večji.

Na tisoče je čebelarjev, ki so dobili iz priprostega slamnatega koša in samoizdelane na veho naveznjene naklade (skrinjice za med) ravno toliko in več medu, kakor iz dragocenih premakljivih panjev, — in to je glavna stvar.

„Priprost“ in „priročen“ je pravilno narejen slamnat koš in pri tem zelo „po ceni“ Lahko je z njim ravnati, lahko ga zapirati mej vožnjo, z enim pogledom imaš pregled o stanju čebel in njihovega dela; po zimi gorak, po letu hladan, malo časa vzame čebelarju in zato mora ostati slamnati koš še dolgo, dolgo panj za vse one, ki nimajo denarja za paradne panjove — za vse one, ki plemenitemu čebelarstvu ne morejo žrtvovati dosti časa, ki pa vendar ne morejo biti brez ljubljene „muhe“. Dober je slamnat koš in po ceni; in „cenost“ čebelarstva je velikega pomena za prevspreh čebelarje, je nekaj, kar se od mnogih strani premočno povdarja.

Zavarovanje proti toči.

Za vsako vrednost od 100 kron plača se zavarovalnina: Za razno žito in sočivja 1 krono 40 v; za grozdje in sadje 6 kron. Več se pozve pri zastopniku **Valentinu Kofolu v Kanalu**, ki sprejema zavarovanja.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,
Semeniška ulica št. 6,
ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov
ter toči v svoji krčmi
pristna domača vina
in postreže tudi z jako ukusnimi
jedili.

ZAHVALA.

Žaljujoči sorodniki, globoko ginjeni po tolikih dokazih sočutja in spoštovanja do njih predragega brata, oziroma strijca in svaka, prečastitega gospoda

Andrej-a Žnidarčič-a, vikarija na Gradišcu,

se zahvaljujemo najiskreneje prečastiti duhovščini goriški in iz okolič, posebej pa preč. gosp. župniku Blaziju Grči in velecenj. gosp. Josipu Faganetu iz Šempasa, ki sta spremljala blagega pokojnika v najslabšem vremenu do Renč, vsem domačinom, prijateljem in znancem, sploh vsem, ki so se nepozabnega pokojnika spominjali ter mu izkazali zadnjo čast.

Bog povrni vsem!

Žaljujoči ostali.

Odlikovana tovarna

vsakovrstnega pohištva.
Ivan Doljak, Solkan pri Gorici

v lastni hiši. — Lastne žage. — Ustanovljena l. 1891.

Zaloga

vsakovrstnega pohištva, kompletnih spalnic, jedilnic in sprejemnic, od najnavadnejšega do najfinejšega sloga; vsakovrstnih slik, zreal, okvirjev in stolic, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov. — Zaloga vsakovrstnih desk iz mehkega in trdega lesu; velika zbirka obkladkov (remeša) in strugarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarski, strugarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin.

Blago se razpošilja na vse kraje prosto železniška postaja goriška.

Jamči se za točno postrežbo. — Brez konkurence!

Tovarna pohištva

FRANCO PAVŠIČ,

Gorica, Šempeterska cesta št. 9,

izdeluje najzanesljivejše in najtrajnejše izdelano pohištvo po zmerni, pošteni, dela povsem vredni ceni.

Posebno priporoča opravo za

spalne in jedilne sobe
za salone in pisarne.

Kupuje orehova debela, prodaja orehove obkladke (rimeše) itd. itd. itd.

Ugodni plačilni pogoji!

Vsaka naročba se izvrši v najkrajšem času.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brisških, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

C. kr. državna svetinja za odlične proizvode. — Prva moravska tvornica turnskih ur

Fr. Moravus,

Brno,

Veliké náměstí št. 8, (Brünn, Grosser Platz Nr. 8) izdeluje in razpošilja stolpne ure za cerkev, sole, gradove, mestne zbornice, tovarne itd.; ure za nadzorovanje ponočnih čuvajev, električne ure, vse v dovršenih proizvodih in z jamstvom.

Do sedaj se je razposlalo 135 stolpnih ur v popolno zadovoljstvo. Proračuni stroškov brezplačno.

Sanatorij „Leoninum“
v Ljubljani.

V privatno bolnico „Leoninum“ sprejemajo se vse bolezni razun bolezni na umu in akutne infekcijske bolezni. V sanatoriju zdravijo p. n. gg. primariji: Dr. K. Bleiweis vitez Trsteniški, Dr. E. Bock, Dr. V. Gregorič, Dr. E. Šlajmer, Dr. Alfred Valenta pl. Marchthurn, izmed katerih si bolnik po svoji volji izbere zdravnika. Za konzilijarija se pa lahko pokliče tudi vsak drug zdravnik.

Pojasnila gledč sprejema daje ustmeno in pismeno podpisano vodstvo sanatorija.

V Ljubljani, 9. junija 1900.

Primarij
dr. V. Gregorič,
Reseljeva cesta 5.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Kolesarji pozor!

Podpisani naznanja gg. kolesarjem, da ima v zalogi dvokolesa iz najboljšega materiala po jako nizkih cenah, in sicer od 170 kron (85 gld.) naprej opremljene z vsemi potrebščinami (komplet). — Ob enem priporoča gg. krojačem in šiviljam svojo veliko zalogo raznovrstnih šivalnih strojev najnovejših sistemov od 48 kron (24 gld.) naprej. — Poroštvo 5 let. — Daja tudi na obroke.

Z odličnim spoštovanjem

Martin Šuligoj,
urar v Kanalu.

Agricol,

patentovan v Avstro-Ogerski in Italiji, je mehko kalijsko milo razstopljivo v mrzli vodi, je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh žuželk na sadnih in drugih drevesih, zelenjadi in cvetlicah. Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franco

Tovarna mila F. Fenderl & Co

TRST. — Via Limitanea št. 1 — TRST.

Zastop in zaloga na Goriškem:

pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah pri gosp. Frideriku Cumar.

Edino pristni **BALZAM**

(Tinctura balsamica)

se dobiva na debelo in na drobno v postavno dovoljeni in pri kupčijem sodišči vpisani

tvornici balzama lekarnika A. THIERRY v Pregradi pri Rogatecu.

Pristen samo s to pri trgovinskem sodišči vpisano zeleno varstveno znamko. Vsa oprava mojega balzama je pod postavnim varstvom za uzorce.

Najstarejše, preskušeno, najcenejše in najučelnejše glavno ljudsko sredstvo za vse prsne in plučne bolezni, za kašelj, hrkeli, zelodčni krč, če jed ne diši, proti slabemu okusu, zapernej sapi, riganju, zgagi, napenjanju, zaprtosti i. t. d.

Kjer ni zaloga, naj se naroči neposredno pod naslovom: Tvornica balzama lekarnika A. Thierry v Pregradi pri Rogatecu.

Poštnine prosto s zabojem na vse avstro-ogerske pošte stane:

12 malih ali 6 velikih steklenic 4 krone,

60 malih ali 30 velikih steklenic 13 kron.

V Bosno in Hercegovino 60 vin. več.

Proti kvariteljem in posnemovalcem kakor tudi prodajalcem takih panarejanj postopam na podlagi zakona za varstvo znamk pravnim potom.

Edino pristno mazilo iz vrtnic.

(Balzam-mazilo ex rosa centifolia.)

Vzbuja sedaj največjo pozornost. — Ima veliko antiseptično vrednost. — Deluje jako uspešno proti unetju. — Napravi uspeh ali vsaj poboljša in olajša bol pri še tako zastarelih boleznih, poškodovanjih in ranah. Manje kot dva lončka se ne razpošilja in sicer izključno le proti predplačilu ali povzetju. S poštnino, spremnico, zabojem i. t. d. staneta 2 lončka 3 krone 40 vinarjev.

Svarim pred kupovanjem brezuspešnih ponarejanj in prosim dobro paziti, da se na vsakem lončku vžgana gornja varstvena znamka z tvrdko „Lekarna k angelju varuhu A. Thierry-ja v Pregradi“. Vsak lonček mora biti zavit v navod o porabi z to varstveno znamko. Proti kvariteljem in posnemovalcem, kakor tudi prodajalcem ponarejenega mojega, edino pristnega mazila iz vrtnic postopam pravnim potom. Kjer ni zaloga, naj se naroči neposredno pod naslovom: Lekarna k angelju varuhu in tvornica balzama A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatecu.

Razpošilja se izključno le proti predplačilu ali povzetju zneska.

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici — ulica Vetturini šte. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času

po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska „GORICO“ in „NAROD“

„Gorica“

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone.

„Narod“

izhaja vsako drugo soboto ter velja celoletno 1 krono 60 vinarjev, polletno pa 80 vin. Kdor naroči 10 iztisov pod enim naslovom dobi 11. po vrhu.

„Narodna tiskarna“ v Gorici ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju

(pobotnice za plače učiteljev, duhovnikov, cerkvenih služabnikov itd.)

Pismena naročila tiskovin se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.